

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์โดยมีแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน

บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนอาจแบ่งแยกวิเคราะห์ออกได้เป็น 2 ระดับคือ

1. ระดับ Macro analysis เป็นการมองในมุมกว้างโดยพิจารณาถึงบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่กระทำต่อสังคมส่วนรวม เป็นการมองถึงจุดประสงค์ที่ผู้ทำการสื่อสารมวลชนต้องการให้เกิดผลต่อสังคม โดยผ่านทางด้านเนื้อหาในสื่อมวลชน

2. ระดับ Micro analysis เป็นการมองในส่วนของปัจเจกบุคคลซึ่งเป็นผู้รับสารจากสื่อมวลชนว่าพวกเขาใช้สื่อมวลชนอย่างไร ซึ่งบางครั้งการใช้สื่อมวลชนของปัจเจกบุคคลอาจไม่ตรงกับจุดประสงค์ที่นักสื่อสารมวลชนต้องการเสมอไป

สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมในการใช้สื่อสารมวลชนของแต่ละบุคคล เพราะฉะนั้นแนวคิดที่นำมาใช้เป็นแนวทางประกอบการศึกษาจึงเป็นแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่มีต่อปัจเจกบุคคล

หากถามว่าทำไมคนเราจึงใช้เวลาอย่างมากมาอยู่กับสื่อมวลชน ก็อาจได้รับคำตอบง่าย ๆ อย่างไม่ต้องสงสัยเลยว่าเราต้องการข่าวสาร ต้องการความบันเทิงหรือทั้งสองอย่าง แต่ในความเป็นจริงแล้วสื่อมวลชนได้มีบทบาทที่ซับซ้อนมากกว่านั้นต่อชีวิตมนุษย์ เราใช้สื่อมวลชนด้วยจุดประสงค์ที่หลากหลาย และจุดประสงค์เหล่านั้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามตัวเรา และสถานการณ์ที่แปรเปลี่ยนไป ปัจเจกบุคคลใช้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ต่อไปนี้เป็นคือ

1. เพื่อแสวงหาข้อมูลข่าวสาร

เราได้รับข้อมูลข่าวสารจำนวนมากมาจากสื่อมวลชนในวิธีต่าง ๆ และได้ใช้ข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นในการดำเนินชีวิต เราอาจค้นหาข่าวสารบางอย่างเพื่อสนองความต้องการของตนเอง ในขณะที่เดียวกันบางครั้งข่าวสารบางอย่างก็ได้มาโดยไม่ได้ตั้งใจ แต่ประโยชน์ที่ได้รับจากข่าวสารเหล่านี้ก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน เราได้ใช้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ดังนี้

- ชี้นำพฤติกรรม (Guiding our behaviors) ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อมวลชนสามารถช่วยชี้แนะและช่วยเราตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น การหลบหลีกจากภัยธรรมชาติ การเลือกเล่นพนันม้าแข่ง การเลือกภาพยนตร์ที่จะชม หรือให้ข้อมูลในการตัดสินใจว่าจะเลือกเรียนวิชาใดเป็นวิชาเอก เป็นต้น

นอกจากนี้เรายังใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารเพื่อช่วยหาแหล่งเลือกซื้อสินค้า หรือเล่นหุ้น สื่อมวลชนมีส่วนอย่างมากในการเพิ่มหรือลดความนิยมที่เรามีต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ ด้วยการเสนอการโฆษณาของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือของพรรคการเมือง หรือทั้งสองอย่าง รวมไปถึงการเสนอผลการสำรวจห้วงเสียงการเลือกตั้งด้วย

เราได้รับแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ เมื่ออยู่ในบางสถานการณ์จากสื่อมวลชนด้วยการสังเกตจากการปฏิบัติตัวของบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ ในรายการโทรทัศน์บ้าง ในภาพยนตร์บ้าง หรือในหนังสือพิมพ์ แล้วจดจำนำมาใช้เมื่อพบเจอสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน

- ชี้นำความเข้าใจ (Guiding our understanding) สื่อมวลชนมีส่วนช่วยทำให้เราเข้าใจโลกรอบตัวเราได้ดียิ่งขึ้น จากการผสมผสานของข้อมูลข่าวสารอย่างละนิดอย่างละหน่อย ที่ได้รับจากสื่อมวลชนรอบ ๆ ตัว และเชื่อกันว่าถ้าเราเข้าใจโลกรอบตัวอย่างมีเหตุมีผลดีแล้ว เราก็สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

2. เพื่อพัฒนาทางด้านความคิดของตัวเอง

นอกจากช่วยทำให้เราเข้าใจโลกแล้ว สื่อมวลชนยังช่วยให้เราได้เข้าใจตัวเองอีกด้วย ข่าวสารจากสื่อมวลชนประกอบกับการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่นที่มีต่อตัวเรา เป็นวัตถุดิบที่นำมาเพื่อพัฒนาความคิดของตัวเองว่า เราคือใคร หน้าที่ของสื่อมวลชนที่จะช่วยพัฒนาความคิดของตัวเองมี 3 ทางคือ

- การค้นหาความจริง เป็นการค้นหาความจริงในตัวเองผ่านสื่อมวลชน เป็นการพัฒนามุมมองเกี่ยวกับตัวเองและชีวิตความเป็นอยู่ เมื่อได้อ่าน ฟัง หรือเห็นบุคคลที่อยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นเรื่องจริงและเรื่องที่ถูกแต่งขึ้นมาในสื่อมวลชน เราก็จะนำตัวเองเข้าไปสวมบทบาทของบุคคลนั้น เช่น เป็นตำรวจที่แข็งแกร่งในนวนิยายในช่วงเวลาหนึ่ง แล้วอาจเป็นนักเดินบันไดในอีกเวลาหนึ่ง เราอาจรู้สึกว่าการนั่งขับเครื่องบินช่วยต่อสู้อินสนามรบ หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับกาผ่าตัดโคศพวงจะช่วยชีวิตของเด็กน้อยเอาไว้ เราดูและอ่านเกี่ยวกับบุคคลที่คล้ายกับตัวเราเองว่าเขาประพฤติดนอย่างไ และถูกปฏิบัติโดยผู้อื่นอย่างไร ทำให้เราเกิดความคิดถึงความสัมพันธ์ที่ตัวเองมีต่อบุคคลอื่น ว่ามันควรจะมีลักษณะอย่างไร

- ช่วยเปรียบเทียบความแตกต่าง นอกจากช่วยค้นหาและ เสริมสร้างคุณค่าในตัวเองแล้ว สื่อมวลชนยังมีหน้าที่โดยตรงในการช่วยพัฒนาทางด้านความคิดและความเชื่อมั่นในตัวเองอีกด้วย การเปรียบเทียบและความแตกต่างกันของตัวละคร หรือบุคคลต่าง ๆ ที่ได้รับชมจากภาพยนตร์ หรือจากจอโทรทัศน์ หรือจากการอ่านหนังสือพิมพ์ ตลอดจนสังเกตปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของพวกเขาเหล่านั้น แล้วนำมาเปรียบเทียบกับตัวเอง ทำให้เราเกิดความรู้สึกว่า เราเป็นใคร มีคุณค่าอย่างไร และควรที่จะแสดงบทบาทอย่างไร ไม่ว่าจะเป็เด็กหรือผู้ใหญ่ก็ตาม ล้วนแล้วแต่ต้องการแบบอย่างในบทบาทต่าง ๆ ด้วยกันทั้งนั้น ซึ่งสื่อมวลชนสามารถสนองความต้องการนี้ได้ สื่อมวลชนสามารถแสดงให้เห็นถึงลักษณะที่เราต้องการจะเป็น และลักษณะที่ไม่ต้องการจะเป็นด้วย เราต้องการเห็นแบบอย่างที่จะช่วยขยายโลกทรรศน์ของตัวเราว่า อะไรที่เราสามารถทำได้มากกว่าแบบอย่างที่ทำให้เราคิดว่า เรามีทางเลือกน้อย

- ให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาชีพ สื่อมวลชนได้ช่วยเหลือทางด้านงานอาชีพแก่บุคคลโดยเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นสาระสำคัญ และจำเป็นในการประกอบอาชีพในสาขาต่าง ๆ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ เช่น ชวนมาใช้ประโยชน์จากการรายงานภาวะการตลาด รายงานสภาพอากาศ และข้อมูลเกี่ยว

กับเมสเสจใหม่ๆ การใช้นิตยสาร เป็นต้น บ่อยครั้งที่ครู-อาจารย์ ได้คัดบทความที่พบจากหนังสือพิมพ์ นิตยสารต่าง ๆ หรือจดจำสิ่งที่ได้ชมจากรายการโทรทัศน์หรือภาพยนตร์ มาใช้ประกอบการสอนในชั้นเรียน

3. เพื่อช่วยให้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

สื่อมวลชนเป็นตัวช่วยทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดย เนื้อหาในสื่อมวลชนจะถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นหัวข้อในการสนทนา ข้อมูลข่าวสารและแนวความคิดที่ได้รับจากสื่อมวลชนจะช่วยยกระดับฐานะทางสังคมของเราเองให้ดีขึ้น โดยทำให้เราเป็นผู้รอบรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ เราอาจเกิดความรู้สึกเห็นห่างออกจากกลุ่มถ้าไม่ได้ชมภาพยนตร์ หรืออ่านหนังสือเล่มล่าสุดที่ทุก ๆ คนในกลุ่มเขาอ่านกัน

เนื้อหาในสื่อมวลชนที่ใช้เป็นหัวข้อในการสนทนานั้น เราอาจค้นหาเพื่อจุดประสงค์ดังกล่าว แต่ส่วนใหญ่ข้อมูลข่าวสารเหล่านี้มักได้มาโดยไม่รู้สึกรู้สีกจากสื่อมวลชนที่เราใช้เป็นประจำตามปกติ จากผลการวิจัยพบว่าเมื่อบุคคลพูดคุยหรือถกเถียงกันเกี่ยวกับเรื่องการเมืองบ้านการเมืองนั้น พวกเขาไม่เคยค้นหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเลย แต่เขาได้รับข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นในระหว่างที่เขาใช้สื่อมวลชนตามปกติ อาจกล่าวได้ว่าสื่อมวลชนและข้อมูลข่าวสารทำหน้าที่เปรียบเสมือนน้ำมันหล่อลื่นเพื่อการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ง่ายขึ้น

4. เพื่อทดแทนการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

สื่อมวลชนทำหน้าที่เสมือนเพื่อน หรือทำหน้าที่แทนการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งนักการสื่อสารมวลชนเรียกว่าเป็น ปฏิสัมพันธ์เทียม (Parasocial interaction) เราอาจเคยเห็นบุคคลบางประเภทที่ดูเหมือนมีความสัมพันธ์ในทางส่วนตัวกันอย่างใกล้ชิดกับผู้แสดงที่เขาได้ฟังจากวิทยุหรือดูจากโทรทัศน์ บางคนถึงกับส่งของขวัญสำหรับเด็กไปให้แก่ผู้แสดงละครที่แสดงเป็นผู้ให้กำเนิดทารก หรือการตรงเข้าไปทักทายผู้แสดงที่ทีวีที่เดินอยู่บนถนนราวกับว่าเป็นเพื่อนที่สนิทสนมกันมานาน

สื่อมวลชนได้สนองตอบความต้องการ ความเป็นเพื่อนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การโทรศัพท์เข้าไปคุยกับผู้จัดรายการวิทยุในคอนติค ๆ หรือบางครั้งอาจเขียนจดหมายไปถึงบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ เป็นต้น หน้าที่ของสื่อมวลชน

ข้อนี้มีความสำคัญ โดยเฉพาะกับบุคคลที่ปิดกั้นตัวเองจากสังคมภายนอก หรือบุคคลที่มีชีวิตอยู่อย่างโดดเดี่ยว และบุคคลที่ไม่ชอบการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นแบบเผชิญหน้าโดยตรง

5. เพื่อผ่อนคลายอารมณ์

หน้าที่ของสื่อมวลชนที่มีต่อปัจเจกบุคคลที่เห็นได้อย่างชัดเจนก็คือ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ, เพื่อความเพลิดเพลิน, เพื่อความสนุกสนาน, เพื่อความเบิกบานใจ และการปลดปล่อยหรือบรรเทาจากความเบื่อหน่าย ความรู้สึกดั่งกล่าวนี้มีความแตกต่างกัน การพักผ่อนหย่อนใจก็ไม่เหมือนกับการเฝ้าเรื่อใจ เราสามารถได้รับความเพลิดเพลินหรือความเฝ้าใจได้โดยไม่จำเป็นต้องมีความสนุกสนาน บางครั้งคนส่วนใหญ่ก็จะหันไปใช้สื่อชนิดเดียวกันเพื่อสนองความต้องการเหล่านั้น ตัวอย่างเช่น เปิดเครื่องรับวิทยุหรือโทรทัศน์เมื่อรู้สึกเบื่อและต้องการสิ่งที่ทำให้เบิกบานใจ และเราจะกระทำเช่นเดียวกันนี้เมื่อรู้สึกงุ่นงายใจและต้องการพักผ่อน เราอาจอ่านหนังสือนวนิยายเพื่อต้องการผ่อนคลายในวันหนึ่ง แต่ในวันต่อมาเราอาจใช้มันเพื่อความเบิกบานใจ เป็นต้น

บ่อยครั้งที่เนื้อหาในสื่อมวลชนที่อ่าน ดู หรือฟังนั้นไม่ได้สร้างความพึงพอใจแก่เรามากนัก แต่กลับเป็นตัวสื่อเอง ผู้คนส่วนใหญ่เมื่อเริ่มอ่านหนังสือ นวนิยาย หรือเรื่องสั้น คุภาพยนต์ คุทีวี หรือฟังเพลงก็ตาม มักจะจงประภทเนื้อหาที่เปิดรับ เนื้อหาได้ สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้รับ แต่เนื้อหาเหล่านั้นเราได้รับมาจากสื่อที่เราจะจงโดยเฉพาะ กล่าวคือความพอใจที่เราได้รับนั้น เป็นผลรวมระหว่างเนื้อหาและตัวสื่อเองด้วย จึงกล่าวได้ว่าเฉพาะตัวสื่อเอง (โดยไม่เกี่ยวกับเนื้อหา) ก็สามารถสร้างความพอใจแก่ผู้รับได้เช่นเดียวกัน เพราะความพอใจที่เกิดจากการตอบสนองต่อเนื้อหานั้นได้ถ่ายเทไปยังตัวสื่อด้วย ดังนั้นปัจจุบันนี้ จะเห็นได้ว่าผู้คนจำนวนมากมีความสุข และได้รับการพักผ่อนหย่อนใจ หรือความเบิกบานใจอย่างง่าย ๆ ด้วยการอ่าน การฟัง การดูทีวี หรือการใช้สื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง

6. เพื่อหลีกเลี่ยงจากความเครียดและปัญหาในชีวิตประจำวัน

สังคมในเมืองที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ มีการแข่งขันกันตลอดเวลา ส่งผลให้ผู้คนมีสภาพความเป็นอยู่อย่างโดดเดี่ยว แยกตัว และรู้สึกไม่ไว้วางใจใคร สภาพสังคมที่สับสนวุ่นวาย สภาพทางเศรษฐกิจที่ทุกคนต้องทำงานแข่งกับเวลา พบกับปัญหาและอุปสรรคมากมายในการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน ก่อให้เกิด

ความเครียด ความวิตกกังวล สื่อมวลชนได้ทำหน้าที่ให้ความบันเทิง ความเพลิดเพลิน ซึ่งจะช่วยให้ลืมปัญหาและความกังวลใจไปได้ชั่วขณะหนึ่ง

7. เพื่อเป็นกิจวัตรหรือแบบแผนในชีวิต

มีหลักฐานมากมายที่สนับสนุนว่า ความต้องการของมนุษย์ได้ผันแปรไปตามสังคมที่ผู้นั้นอาศัยอยู่ ซึ่งเป็นการสร้างระเบียบแบบแผนหรือกิจวัตรให้แก่ชีวิตประจำวันของตัวเอง กิจวัตรในการใช้สื่อมวลชนนั้นได้สร้างความรู้สึกลบคดียให้แก่ผู้ใช้ เช่น เราจะฟังข่าววิทยุเวลา 7 โมงเช้า ดูข่าวทางโทรทัศน์เวลาทุ่มครึ่ง ดูละครหลังข่าววันจันทร์-อังคาร จะไปดูภาพยนตร์ในคืนวันเสาร์ หรือเราจะอ่านหนังสือหรือนิตยสารในเวลาก่อนเข้านอนตอนห้าทุ่ม เป็นต้น แต่ถ้าเมื่อใดเราขาดการกระทำกิจวัตรดังกล่าว เราจะมีความรู้สึกรอนใจ กังวลใจ และไม่มั่นคงพิจารณาจากสภาพครอบครัวหนึ่งเมื่อเครื่องรับโทรทัศน์ถูกนำไปซ่อมอยู่ที่ร้าน หรือในกรณีที่ไฟฟ้าดับจึงไม่สามารถนอนหลับได้ เพราะไม่ได้อ่านหนังสือ หรือดูโทรทัศน์ก่อนเข้านอน

นักศึกษาที่จากบ้านจากครอบครัวมาอยู่หอพักเป็นครั้งแรกในชีวิตนั้น เมื่อได้ดูรายการโทรทัศน์รายการเดียวกันกับที่เคยดูเมื่อครั้งอยู่กับครอบครัวที่บ้าน ก็อาจทำให้เขามีความรู้สึกอบอุ่นใจขึ้นมาบ้าง สื่อมวลชนสามารถปลอบโยนหรือปลุกเร้าให้เรามีชีวิตชีวาขึ้นมาใหม่อีกครั้ง เมื่อเกิดความรู้สึกกดดัน หรือวิตกกังวล เราสามารถเรียกความสุขวันเก่า ๆ ในอดีตกลับมาได้ด้วย การดูรายการโทรทัศน์ที่น่ากลับมาฉายใหม่ ซึ่งเป็นรายการเดียวกันกับรายการที่เราเคยดูมาแล้วหลายปีก่อนที่บ้าน

8. เพื่อดึงตัวเองออกจากสังคม

มนุษย์ใช้สื่อมวลชนเพื่อหลีกหนีจากภาระกิจในชีวิตประจำวัน แต่ใน ความเกี่ยวเนื่องนี้ นอกจากมนุษย์ใช้สื่อมวลชนเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจแล้ว ยังใช้สื่อมวลชนเพื่อจุดประสงค์ในการหลบหนีจากสังคมด้วย โดยใช้สื่อมวลชนเป็นสื่อที่กว้างตัวเองกับผู้อื่น เช่น เมื่อเราโดยสารอยู่ในรถโดยสารหรือในเครื่องบิน หรือนั่งอยู่ในที่สาธารณะ และไม่ต้องการให้ใครมารบกวน เราก็จะซุกหน้าอยู่กับการอ่านหนังสือ นิตยสาร หรือหนังสือพิมพ์ หรือถ้าอยู่ในเครื่องบินอาจเสียบหูฟัง แล้ว

ฟังเพลงอยู่ตามลำพัง ก็จะช่วยให้เราพ้นจากการรบกวนจากคนอื่นได้ โพรทัศน์ก็สามารถทำหน้าที่นี้ภายในบ้านได้เช่นเดียวกัน โดยการแยกผู้ใหญ่ออกจากเด็ก หรือแยกเด็กออกจากผู้ใหญ่ และแยกสามีออกจากภรรยา เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการ เปิดรับสื่อมวลชน

เหตุผลหรือแรงผลักดันที่ทำให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้มีการใช้สื่อนั้นเกิดจากปัจจัยพื้นฐานหลายประการ กล่าวคือ

1) ความเหงา

เป็นเหตุผลทางจิตวิทยาโดยตรงที่ว่า ปกติคนเราย่อมจะไม่ชอบอยู่ตามลำพัง เนื่องจากเกิดจากความรู้สึกสับสน วิตกกังวล หวาดกลัว และการเมินเฉยจากสังคม จึงชอบหรือพยายามที่จะรวมกลุ่มเพื่อสังสรรค์กับผู้อื่นเท่าที่โอกาสจะอำนวยให้ เมื่อไม่สามารถจะติดต่อสังสรรค์กับบุคคลใดโดยตรงสิ่งที่ดีที่สุดคือ การอยู่กับสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการสื่อสาร และแท้จริงคนบางส่วนพอใจที่จะอยู่กับสื่อมวลชนมากกว่าที่จะอยู่กับบุคคลด้วยซ้ำ เพราะสื่อมวลชนเป็นเพื่อนแท้ที่ไม่สร้างแรงกดดันในการสนทนาหรือทางสังคมให้แก่ตนเอง

2) ความอยากรู้อยากเห็น

ความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของมนุษย์ ดังนั้นสื่อมวลชนจึงถือเอาความอยากรู้อยากเห็นเป็นหลักสำคัญอย่างหนึ่งในการเสนอข่าวสาร ปกติมนุษย์จะอยากรู้อยากเห็นโดยเริ่มจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเองที่สุด ไปจนถึงสิ่งที่อยู่ห่างตัวเองมากที่สุดตามลำดับและไม่ว่าสิ่งที่ยัสนองความอยากรู้อยากเห็นนั้นจะเกิดจากวัตถุ สิ่งของ ความคิด หรือการกระทำของเพื่อนบ้าน หรือเพื่อนร่วมโลก ความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่าง ๆ นอกเหนือจากที่เกิดขึ้นใกล้ชิดกับตนเองมากที่สุดแล้ว คงจะไม่มีอะไรดีกว่าสื่อมวลชนต่าง ๆ ทั้งนี้มีใช้เพราะว่าสิ่งเหล่านั้นจะมีผลกระทบต่อตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อมเท่านั้น แต่เป็นความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่เกิดขึ้นในแง่ต่าง ๆ เช่น สาเหตุของเหตุการณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น รวมทั้งผลกระทบซึ่งอาจจะเกิดขึ้นกับตนเองหรือผู้อื่นอีกด้วย

3) ประโยชน์ใช้สอยของตนเอง (Self-aggrandizement)

โดยพื้นฐานมนุษย์เป็นผู้เห็นแก่ตัว ในฐานะที่เป็นผู้รับข่าวสารจึงต้องการแสวงหาและใช้ข่าวสารบางอย่างที่จะใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง เพื่อช่วยให้ความคิดของคนบรรลุผลเพื่อให้ข่าวสารที่ได้มาเสริมสร้างบารมี เพื่อให้ได้ข่าวสารที่จะช่วยให้ตนเองได้รับความสะดวกสบายรวมทั้งให้ได้ข่าวสารที่ทำให้ตนเองเกิดความสุขสนานบันเทิง ข่าวสารเหล่านี้ไม่ว่าจะให้คุณในทาง ปฏิบัติทางจรโรลงจิตใจหรือแม้ทางความคิด ก็สามารถจะหาได้จากสื่อมวลชนเสียเป็นส่วนใหญ่

การเลือกรับสื่อของคนโดยทั่วไปย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ต่างคนต่างเลือกสิ่งที่ตนต้องการ ตามสภาพแวดล้อม เหตุผล และความจำเป็นของตนเองเกี่ยวกับการเลือกรับสื่อต่าง ๆ วิลเบอร์ แชรรมม์ (Wilbur Schramm) ได้ให้หลักทั่วไปอันเป็นเหตุผลของการเลือกว่า คนย่อมจะเลือกสื่อที่ใช้ความพยายามน้อยที่สุด (least effort) และได้ประโยชน์ตอบแทนดีที่สุด (promis of reward)

ที่ว่าใช้ความพยายามน้อยที่สุดนั้น หมายความว่า ผู้อ่านก็ดี ผู้ดูก็ดี หรือผู้ฟังก็ดี จะเลือกรับสื่อที่ตนเองมีความสะดวกที่สุด ซึ่งที่จริงความสะดวกเป็นสิ่งที่มีมนุษย์เราต้องการอยู่แล้วในการประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวัน การใช้ความพยายามที่น้อยที่สุดจึงถือเป็นหลักพื้นฐานของกิจกรรมของคนทั้งปวง ดังนั้นจึงหมายความว่ารวมทั้งกิจกรรมและพฤติกรรมทางการสื่อสารด้วยการใช้ความพยายามน้อยที่สุดในการรับสื่อมาจากหลายปัจจัยด้วยกันเช่น ความพร้อม (availability) และความสะดวก (ชายวัยดึกยอมเลือกที่จะดูโทรทัศน์อยู่ในบ้าน แม้ว่ารายการจะไม่ดี มากกว่าที่จะขับรถออกไปดูภาพยนตร์ที่โรงฉายไกลจากบ้าน โดยต้องหาที่จอดรถ รวมทั้งต้องเสียค่าจอดรถ ฯลฯ) ค่าใช้จ่ายที่จะใช้สำหรับซื้อสื่อ (expense) เวลา (time) ที่รับสื่อซึ่งย่อมแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล รวมทั้งบทบาทนิสัย และประเพณีนิยม ซึ่งรวมเป็นกิจกรรมอันเป็นพฤติกรรมทางสังคม ก็มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้สื่อด้วย

ในแง่ของสิ่งตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับนั้น ปกติการเลือกสื่อของบุคคลจะขึ้นอยู่กับ การ เรียบรู้แล้วว่าย่อมจะเลือกสื่อที่มีอยู่ตามความต้องการในขณะนั้น ความต้องการของคนเป็นผลมาจาก ปัจจัยอันซับซ้อนหลายประการ ได้แก่ สภาพแวดล้อม บุคลิกภาพ สถานภาพทางสังคม สภาพทางร่างกายในขณะนั้นเห็นได้ชัดว่าความต้องการของคนคนเดียวกันนอกจากจะเปลี่ยนแปลงไปได้ทุกเวลาแล้ว ยัง

แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลอีก อย่างไรก็ตาม ผลตอบแทนที่ผู้ใช้สื่อคาดว่าจะได้รับมี 2 ชนิดทั่วไปคือ ผลตอบแทนเร็ว (immediate) และผลตอบแทนช้า (delayed)

เนื้อหาที่ให้ผลตอบแทนทันทีได้แก่เนื้อหาประเภทที่ช่วยผ่อนคลายความเครียด หรือแก้ปัญหาให้แก่ผู้รับได้โดยไม่ยากนักเช่น เรื่องราวเกี่ยวกับอุบัติเหตุ กีฬา อาชญากรรม ความหายนะกิจกรรมทางสังคม ฯลฯ ซึ่งเป็นเรื่องราวที่ผู้รับข่าวสารอาจจะมีส่วนร่วมทางความรู้สึก โดยไม่ต้องตื่นเต้นหรือเคร่งเครียดด้วยการไปร่วมในเหตุการณ์จริง ๆ ส่วนเนื้อหาที่ให้ผลตอบแทนช้าจะได้แก่ ข่าวสารประเภทที่ให้ประโยชน์ทางความรู้แก่ผู้รับข่าวสาร ซึ่งสามารถจะนำไปใช้เพื่อการดำเนิน ชีวิตในสังคมได้อย่างดี เช่น ข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจการเมือง การสาธารณสุข สุขภาพอนามัย และปัญหาสังคม เป็นต้น นอกจากนั้นความพยายามที่จะใช้กับสิ่งตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้ สื่อ อาจพิจารณาในแง่ของมูลค่า หรือสิ่งที่ผู้รับข่าวสารยินดีจ่ายเพื่อแลกเปลี่ยนกับสิ่งตอบแทนที่จะได้จากสื่อมวลชนต่อไปได้โดยง่าย เช่น ชายหนุ่มหญิงสาวส่วนมากจะไปชมภาพยนตร์จากโรงภาพยนตร์มากกว่าที่จะชมภาพยนตร์เรื่องเดียวกันทางโทรทัศน์ที่บ้าน เหมือนกับผู้สูงอายุ ทั้งนี้ก็เพราะว่าหญิงสาวชายหนุ่มยินดีที่จะจ่าย เพื่อให้ได้มีการสังคมสังสรรค์ ในขณะที่เดียวกับที่ผู้สูงอายุจะเห็นค่าของการไปชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ต่ำกว่าความพยายามที่จะไปชมภาพยนตร์ที่โรง จึงชอบที่จะนั่งนอนดูภาพยนตร์จากโทรทัศน์ที่บ้าน

อนึ่ง มีข้อสังเกตอย่างอื่นที่สำคัญเกี่ยวกับการเลือกรับสื่อและข่าวสารของผู้รับข่าวสารคือส่วนหนึ่งนั้น ผู้รับข่าวสารมักจะแสวงหาข่าวสารที่มาสนับสนุนมติดูความคิดเห็นที่มีอยู่ก่อน (preconceptions) แล้ว รวมทั้งอคติของตนเองอย่างไม่รู้ตัวเสมอ เมื่อเป็นดังนี้ผู้รับข่าวสารจึงแสวงหาข่าวสารที่สอดคล้องกับท่าทีทางจิตใจที่มีอยู่ก่อนแล้ว (predispositions) ข่าวสารที่แสวงหาจึงจะไม่ใช่เป็นข่าวสารที่ขัดแย้งกับความเชื่อถือของตนเองนอกจากนั้นประสบการณ์ และปรัชญาแห่งชีวิตก็เป็นปัจจัยสำคัญที่จะกำหนดว่าจะเลือกสื่อและข่าวสารอย่างไร

4) "ลักษณะเฉพาะ" ของสื่อมวลชนโดยทั่วไป

นอกจากองค์ประกอบเกี่ยวกับ อายุ เพศ การศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมหรือองค์ประกอบอื่นที่ไม่สามารถเห็นเด่นชัด เช่น ทัศนคติ ความคาดหวัง ความกลัว ฯลฯ จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการใช้สื่อแล้ว สื่อมวลชน

ชนแต่ละอย่างก็มี "ลักษณะเฉพาะ" ที่ผู้รับข่าวสารแต่ละคนแสวงหาและที่ได้ประโยชน์ไม่เหมือนกัน "ลักษณะเฉพาะ" ของสื่อแต่ละอย่างจึงมีส่วนที่ทำให้ผู้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีจำนวนและองค์ประกอบแตกต่างกันไป ทั้งนี้เพราะว่าผู้รับข่าวสารแต่ละคนย่อมจะหันเข้าหาลักษณะเฉพาะบางอย่างจากสื่อที่จะสนองความต้องการ และทำให้ตนเองเกิดความพึงพอใจ อย่างเช่น ในแง่ของผู้อื่น จะเห็นว่าหนังสือพิมพ์มีลักษณะเฉพาะหลายประการที่สำคัญคือ (1) ให้ข่าวสารที่ละเอียดละออมากกว่าสื่ออื่น ๆ (2) อ่านหนังสือพิมพ์เพื่อสัมผัสกับสังคมภายนอก โดยเฉพาะบรรดาคอळันทางสังคมต่าง ๆ (3) หนังสือพิมพ์เป็นสิ่งที่แสดงสถานภาพทางสังคม ของตนเอง (4) หนังสือพิมพ์มีราคาถูกและสามารถนำติดตัวได้สะดวก ส่วนสื่อวิทยุกระจายเสียงและ วิทยุโทรทัศน์ก็มีลักษณะเฉพาะ เช่น (1) เป็นสื่อที่สามารถปลดปล่อยอารมณ์ได้ดีที่สุด (2) สามารถชดเชยความรู้สึกที่ตนเองไม่มี (3) เป็นเครื่องมือสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น (4) เกิดความรู้สึกพอใจที่แข่งขัน และสามารถเอาชนะผู้อื่นได้ เช่น รายการทนายปัญหา (5) เกิดความรู้สึกมั่นคงในการ ดำเนินชีวิต เป็นต้น

ความว่างเหว (Loneliness)

ความเหงา ความว่างเหว กำลังเป็นอาการสำคัญที่ร้ายแรงที่สุดอาการหนึ่งของคนเราในสังคมปัจจุบันนี้ ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาที่จะเกิดขึ้น และมีได้จำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มคนหรือผู้ที่มีความผิดปกติแต่อย่างใด แต่สามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคน ไม่จำกัดเพศ วัย และสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะในสังคมที่ความเจริญทางวัตถุก้าวรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว และทอดทิ้งมิตรภาพความจริงใจของผู้คนไว้ในอดีตจนหมดสิ้น ความว่างเหวสามารถเกาะติดกับใครก็ได้โดยไม่เลือกหน้า ไม่ว่าจะเป็นคนชรา ผู้สูงอายุ คนหนุ่มสาวที่อยู่ในวัยฉกาจฉกรรจ์ วัยรุ่นวัยรุ่น ตลอดจนมาเด็กเล็ก เด็กเขาวัววัย หรือไม่ว่าจะเป็นสถานที่ไหน เช่น ในเมืองใหญ่ที่มีผู้คนหลากหลาย ในงานที่มีแขกเหรื่อมากมาย หรือในบ้านที่มีญาติเยอะแยะ โดยเฉพาะในวันหยุดสุดสัปดาห์ วันสำคัญประจำเดือน วันหยุดประจำปี หรือในวันที่ไม่มีอะไรทำ ไม่มีใครอยู่เป็นเพื่อนด้วย (ดร. วัลลภ ปิยะมโนธรรม) ผู้ที่มีความเหงาความว่างเหวนั้นไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีการติดต่อ หรือมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นน้อยในชีวิตประจำวัน แต่เป็นสภาพที่ผู้นั้นไม่พอใจกับการมีปฏิสัมพันธ์อันนั้นมากกว่า (Larson et al., 1982 ; Reiset al. 1983) ความเหงาไม่จำเป็นที่จะต้องเกิดขึ้น เนื่องจากการที่อยู่ตามลำพังคนเดียว (Perlman & Peplau, 1981) เราอาจจะรู้สึกเหงาในขณะที่ที่อยู่ท่ามกลางผู้คนจำนวนมากหรืออาจไม่รู้สึกเหงาเลย แต่กลับมีความสุขเสียด้วยซ้ำไป แม้เมื่ออยู่ตามลำพัง

ลักษณะสำคัญของความเหงาคือ ข้อขัดแย้งระหว่างสิ่งที่เรากระทำกับสิ่งที่เราคาดหวังที่จะทำ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ข้อขัดแย้งระหว่างระดับของความต้องการกับระดับของการได้รับ เช่น ถ้าเราต้องการเพื่อนสัก 2-3 คน และเราก็ได้รับเช่นนั้นเราจะรู้สึกมีความสุขและไม่มีความรู้สึกเหงา ในทางตรงข้าม ถ้าเราต้องการเพื่อน 126 คน แต่เรามีได้เพียง 120 คน เช่นนี้เราจึงจะ รู้สึกเหงาว่าเหว่

ความเหงาหรือความว้าเหว่ (Loneliness) แบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด คือ

1) Trait loneliness เป็นความรู้สึกว้าเหว่ที่มีอยู่ในตัวบุคคล อย่างถาวรและติดตัว ไปแม้จะอยู่ในสถานการณ์อื่น ๆ ที่แตกต่างกันก็ตาม

ส่วนสาเหตุใหญ่นั้น ก็เนื่องมาจากความรู้สึกที่เคยถูกทอดทิ้งถูกปล่อยปละละเลย หรือถูก พრაกจากความสัมพันธ์ที่อบอุ่นมาตั้งแต่ครั้งยังเป็นเด็กเล็ก เรียกว่ามักถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพัง ไม่มี มารดาหรือบิดาหรือพี่ ๆ น้อง ๆ เป็นเพื่อนคุย เป็นเพื่อนเล่นที่จะทำให้เกิดอารมณ์ร่วมกับคนอื่น อย่างธรรมชาติกัน ก็เลยโศกแต่ด้านความคิด ความจำ ส่วนอารมณ์ความรู้สึกนั้นกลับสับสน เล็กงง ผิด ลง จึงมุ่งไปเอาแต่เรื่องเรียน เอาแต่คิด คิด คิด ถ้ามองกันผิวเผินภายนอกก็มักดูเป็นคนเรียบร้อยสำรวม เรียบ ๆ ทั้งการพูดจาการแสดงออกหรือการแต่งตัวแต่งกายที่กลัวความฉูดฉาดเป็นที่สุขขิมันด์ พรอบด์ ปรมาจารย์ด้านจิตวิเคราะห์เชื่อว่าความเหงาเป็นเพียงความรู้สึกที่ผิดปกติเล็กน้อยของโรคอารมณ์ซึมเศร้าซึ่งเป็นเรื่องใหญ่ เชื่อว่าส่วนใหญ่แล้วความรู้สึกเหงานี้มักเกิดเนื่องมาจากการถูกอบรมเลี้ยงดูของผู้เป็นพ่อ-แม่ตั้งแต่ตนยังเป็นเด็กเล็กระหว่างกำลังคุณมอยู่ใน 2 ปี แรก แล้วโชคร้ายที่มักไม่ได้ดูแลตามที่กายมันอยาก หรือได้ดูแลแต่ก็มักไม่ได้ถูกอุ้มกอดระหว่างที่กำลังคุณมอยู่ตามที่ใจมันอยาก โศกขึ้นเลยเกิดความรู้สึกหงอยเหงา ส่วนนักพฤติกรรมศาสตร์ปีกใจเชื่อเลยว่าความเหงาของคนเรานั้นมักเกิดมาจากการไม่ได้รับการสัมผัสโอบกอดเท่าที่ควร ในช่วงวัยเด็ก เรียกว่าการสัมผัสด้วยการโอบกอดนั้นเป็นอาหารใจที่สำคัญที่สุดของมนุษย์เรา

2) State loneliness เป็นความว้าเหว่ที่เกิดขึ้นเพียงชั่วคราวชั่วคราวแล้วก็หายไป ซึ่งอาจเกิดจากสถานการณ์แวดล้อม หรือการไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ และไม่เฉพาะเจาะจงตัว บุคคล กล่าวคือทุกคนอาจเกิดความรู้สึกว้าเหว่ได้ถ้าอยู่ในสภาพเช่นเดียวกัน Erich Fromm นักจิตวิเคราะห์ชาวเยอรมันได้อธิบายถึงสาเหตุที่มนุษย์ยุคปัจจุบันต้องเผชิญกับความว้าเหว่ไว้ดังนี้คือ

1. การที่มนุษย์มีเหตุผลและจินตนาการต่าง ๆ ทำให้มนุษย์มีวิวัฒนาการทางอารยธรรมเพิ่มขึ้น ๆ ในขณะที่เดียวกันก็แยกคนเห็นห่างจากธรรมชาติ, จากสัตว์โลกพวกอื่น, และจากบุคคลอื่นไกลกันยิ่งขึ้น ๆ
2. มนุษย์แสวงหาอิสระเสรีทุกขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาการเมื่อได้มาแล้วก็จำ ต้องแลกเปลี่ยนความอ้างว้าง ตัวอย่างเช่น เด็กวัยรุ่นที่เป็นอิสระพ้นจากความดูแลของพ่อแม่ผู้ปกครองจะพบตัวเองเผชิญกับความว่าเหว่
3. พัฒนาการทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ในวัตถุใช้สอยในความเป็นอยู่ประจำวัน เช่น เครื่องมือเครื่องใช้หาความบันเทิงเรีงรมย์, เครื่องทุนแรงในการทำงาน ทำให้มนุษย์สัมพันธ์กับคน อื่น ๆ น้อยลง เมื่อต้องติดต่อกันก็มีที่ว่างที่ห่างเหินไว้ตัว

ความว่าเหว่เป็นต้นเหตุของจิตใจที่เรรวน ไร้แก่นสารและปราศจากเป้าหมายในชีวิตอัน เป็นที่มาของความสับสนและความสับสนทางเพศ คนบุคนี้จึงมีความสัมพันธ์ทางเพศเหมือนกับเป็นยา คับพิษเหงาในจิตใจ ชายหญิงอาจเกิดความรัก ความคุ้นเคยปลอม ๆ ขึ้นในช่วงเวลาสั้น ๆ มีความ รู้สึกสุขสบายกาย และใจในระยะแรก จากนั้นจบลงด้วยความมีซาเฉบเมยเหมือนคนแปลกหน้า

คนที่ว่าเหว่นั้นมักรู้สึกว่าตัวเองเป็นคนไม่มีคุณค่า มักมองคนอื่นมีค่ากว่า มีศักดิ์ศรีกว่า น่าเคารพ น่าภาคภูมิใจกว่าและหรือมีความสุขอยู่กับความหมายของการดำเนินชีวิตกว่าตัวเองไปเสียแทบทั้งหมด ยกเว้นก็แต่ตัวเองคนเดียว ซึ่งหาความสำคัญไม่ค่อยมีหรือความน่าสนใจไม่ค่อยได้เลย จึงเป็นคนที่มักไม่กล้าไปขอความช่วยเหลือจากใคร หรือแม้แต่จะไประบายอารมณ์ให้ใครฟัง เพราะมันแต่คิดเกรงว่าตนนั้นจะ ไปรบกวนเวลาอันมีค่าของคนอื่นทั้งที่คนอื่นนั้นจะมีวิชาชีพเป็นนักจิตวิทยา นักปรัชญา นักสังคมสงเคราะห์ หรือจิตแพทย์ ก็ตาม

คนที่ว่าเหว่จึงเปรียบเหมือนคนที่นั่งแข็งที่อยู่ออยู่ตรงหน้ากระจกด้านเดียวแล้วมองเห็นภาพ คนมากมายกำลังสนุกสนาน เฮฮาอย่างมีความสุขเป็นกันเอง โดยที่ตนเองไม่สามารถสอดแทรกเข้าไปร่วมอะไรด้วยได้ และก็ไม่มีใครเฉลียวใจที่จะเหลียวมามองเห็นตนที่กำลังนั่งทำอะไรอยู่ คนที่ชอบนั่งอยู่ตามลำพังหรือโดดเดี่ยว ไม่จำเป็นว่าต้องเป็นคนขี้อายหรือว่าเหว่ซึมเศร้าเสมอไป แต่คนขี้อายนั้นมักเป็นคนที่ชอบแยกตัวเองอยู่ตามลำพังแล้วว่าเหว่กับตัวเองอยู่เสมอ ปัญหาหลักของ ความว่าเหว่ คือ การขาดความเชื่อมั่นตัวเองในด้านมนุษยสัมพันธ์ ยิ่งสังคม

ไทยเรากำลังเข้ามาอยู่ ในยุค "คนไม่สนใจคน" คือสนใจอยู่แต่เรื่องวัตถุ บ้าน รถ โทรศัพท์ วิทย์ วิดีโอ คอมพิวเตอร์ เกมกด โทรศัพท์มือถือ หรือตุ๊กตาหุ่นยนต์ สารพัดอย่าง ความเหงา ว่าเหว่ เลยยิ่งระบาดไปเต็มบ้านเต็มเมือง

การที่จะประเมินถึงความรู้สึกว่าเหว่ของบุคคลใดนั้น จะต้องดูที่ระดับ ของความต้องการในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมากกว่าจะดูที่ระดับของการมีปฏิสัมพันธ์ที่บุคคลนั้นมีอยู่จริง ระดับของความต้องการดังกล่าวอาจจะขึ้น ๆ ลง ๆ ได้เสมอในช่วงเวลาต่าง ๆ ความรู้สึกว่าเหว่นั้นพบว่ามันสามารถแปรผันไปตาม องค์ประกอบภายใน เช่น ความรู้สึก ความเชื่อ เป็นต้น แม้ว่าเราจะมี จำนวน เพื่อนหรือมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมคงเดิมก็ตาม แต่บางวัน บางเวลา หรือในบางสิ่ง แวดล้อม เราก็อาจจะมีความรู้สึกที่เหว่เกิดขึ้นได้ นั่นก็ขึ้นอยู่กับความต้องการใน ขณะนั้น

ผู้ที่มีความรู้สึกที่เหว่จะมีนิสัยคล้าย ๆ กัน และจะหมกมุ่นอยู่กับตัวเอง ไม่ชอบมีปฏิสัมพันธ์ กับคนแปลกหน้า (Jones et al., 1985) จะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ตามลำพัง ไม่ชอบที่จะกระทำ กิจกรรมทางสังคมโดยทั่ว ๆ ไป บางครั้ง พวกนี้ก็จะจัดการกับความรู้สึกของตัวเองด้วยการรับประทานอาหารมาก ๆ นอน มาก คูทิว ต้มเหล้า หรือเสริมสวย เป็นต้น ตลอดไปถึงการทำให้ยุ่ง อยู่ตลอดเวลา ทำงานอดิเรก วิ่งออกกำลังกายตามลำพัง แต่บางพวกก็จะจัดการกับตัว เองด้วยการ ทำตามใจตัวเอง โดยการจับจ่ายใช้สอย ซื้อข้าวของหรือเที่ยวไป เพียงเพื่อทำให้ตัวเองรู้สึกดีขึ้น

นักจิตวิทยาได้จำแนกความสัมพันธ์ซึ่งช่วยบรรเทาความเหว่ได้ 4 รูปแบบ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ฉันท์คู่รัก
2. มิตรภาพฉันท์เพื่อน
3. ความสัมพันธ์ในครอบครัว
4. ความสัมพันธ์ทางการงาน

สำหรับการวิจัยในหัวข้อ การใช้สื่อมวลชนเพื่อขจัดความเหว่ของลูก เรือประมงโชคเบญจา 3 นั้น ความเหว่ที่เกิดขึ้นในจิตใจของลูกเรือประมง เหล่านี้เป็นความเหว่ประเภท State loneliness คือเป็นความเหว่ที่เกิดขึ้นเฉพาะในช่วงที่พวกเขาอยู่กลางทะเล อันเป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นข้อจำกัดใน

การที่พวกเขาจะหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยขจัดความว้าเหว่ในจิตใจ เพราะไม่สามารถไปไหนมาไหนได้ตามต้องการ เช่น ไปคูหนึ่ง ไปชอปปิง หรือไปหาความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ ได้ การได้รับความบันเทิงหรือความเพลิดเพลินจากสื่อมวลชน จึงเป็นหนทางหนึ่งที่ลูกเรือเหล่านั้นใช้เพื่อขจัดความรู้สึกว้าเหว่ของพวกเขา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย